

Eesti Evangeeliumi Kristlaste ja Baptistide Koguduste Liit

NII ON ALATI OLNUD?

Toivo Pilli

*Ettekanne konverentsil „Väike kogudus ja suur maailm“,
2. oktoobril 2021, Tallinnas*

Issand ütleb Jesaja raamatus: *“Ärge tuletage meelde endisi asju ja ärge pange tähele, mis muiste on sündinud. Vaata, mina teen hoopis uut: see juba tärkab, kas te ei märka? Ma teen kõrbessegi tee, tühjale maale jõed.” (Js 43:18-19)*

Need sõnad Jesaja raamatus on öeldud vana ja uue ristteel. Prohvet räägib jumalarahva päästekogemusest minevikus, kuidas Jumal tegi „merre tee ja jalgraja võimsasse vette“ (Js 43:16). See viis rahva välja Egiptuse orjapõlvest ja ilmutas Jumala ligiolu erilisel viisil. Ja siis ütleb prohvet korraga, et endisesse ei tohi kinni jääda, „ärge tuletage meelde endisi asju“, sest Jumal teeb hoopis uut. Nüüd teeb ta hoopis kõrbesse tee, paneb veeojad voolama kuivusest paakunud pinnases. Niipidi siis seekord. Jumal otsustab muutunud oludes tegutseda teistmoodi. Temal on kõik meelevald! Aga kõige suurem uuendus on taastatud osadus Jumalaga. Jumal andestab ja kustutab üleastumised, isegi kui inimesed on talle „tüli teinud oma pattudega“ (Js 43:24). Ja siis jätkub tekst 44. peatükis: „Sest ma valan janusele vett ja kuivale voogusid; ma valan sinu soo peale oma Vaimu ja su järglaste peale oma õnnistuse...“ (Js 44:3). Ärge värisege ja ärge kartke! Teie olete Issanda tunnistajad! (Js 44:8)

Uus nõuab panustamist

Kui kogu aeg tahavaatepeeglisse vaadata, on õnnetus varsti käes. Peamine tähelepanu peab olema suunatud ettepoole. Ja seda rohkem, mida suurem on

kiirus. Aga miks me kristlikus elus siiski sageli selja taha vaatame? Mõnikord liiga kaua. Ohtlikult kaua.

Küllap annab see turvalisust. Varem on ka nii olnud. See on koguduses juba äraproovitud meetod. Need laulud on ju varem inimesi eestpalvele julgustanud. Siit kantslist on aastakümneid niiviisi jumalasõna kuulutatud. Kui see toimis siis, miks ei peaks see toimima nüüd? Pealegi, muutused tekitavad ebakindlust. Ja nõuavad alati lisa energiat.

Kogudus peab edasi minema. Tänuhikuna mineviku eest, tuleb evangeeliumi tõeks elada uutes ja muutuvates olukordades. Sellepärast peame küsima, kas me oleme valmis panustama üle tavalise, üle keskmise? Kas me oleme valmis minema teise vabatahtliku miili, nagu öeldakse mäejutluses? – Sest ainult nii liigutame rõõmusõnumi teelt sinna juba sügavalt vajunud kive.

Meie võime rääkida tänapäeva inimese jaoks mõistetavat usukeelt on tagasihoidlik. Räägime mingit „kaanani murrakut“. See on eksootiline. See võib mõnedele pakkuda spetsiaalset huvi. Murdehuvilisi leidub ikka. Aga selle roll sõnumi edasiandmisel üldkultuuris on piiratud. Eriti kriitilistel hetkedel. Ei maksa päästeameti juhiseid panna mulgi või võru murrakusse, tuleb leida ühiskeel. See ei lahjenda sõnumit, vastupidi – see teeb sõnumi võimalikult paljudele tähenduslikuks ja kättesaadavaks.

Keegi ütles, et kristlik kogudus ei ole geto... see on hoopis allveelaev. Siinkohal tuleb tõesti järele mõelda! Ma küsisin meie kodu laua ääres istuvatelt noortelt külalistelt, milles nemad näevad vajadust muutumiseks. Nad vastasid: kogudus ja kristlased elavad tähendusrikast elu siis, kui nad mõjutavad ühiskonda. Kui rõõmusõnum Jeesusest saab nähtavaks ja pakub tähendust neilegi, kes ei tunne usukeelt ega ole kasvanud kristlikus keskkonnas.

Tegelikke olukordi muutev kristlus

Küllap annab olemasolevast kinni hoidmine mingit väarikust. Iseasi, kas me seda väarikust vajame, või peaks meie kristlik väarikus olema elusam ja paindlikum. Puu, mis kannab vilja, on väarikas. Olgu tal lühike või pikk ajalugu. Lugupidamine, mis tuleneb Kristuse sarnasusest ja meelsusest on väarikas. Olgu selle kandja

noviits või staarets. Väärikas on näidata valgust pimeduses, isegi kui sul on käes ainult üks küünal.

Ma kohtusin hiljuti Liibanonis elava sõbra Wissamiga. Tema kodumaal on kõik pea peale pööratud. Elurütm, lootused, unistused. Liibanonis ei ole lihtsalt majanduslik kriis. Ei ole asi selles lihtsalt, et kui sa saad ühel päeval osta õli ja jahu, ja teisel päeval gaasiballooni, et pliidil süüa teha, ja kolmandal päeval kanistri bensiini – siis on juba hästi läinud. Kogudused kannatavad. Liikmed lahkuvad massiliselt. Paljud juhidki lähevad ära, sest nad püüavad kaitsta ja hoida oma peret. Nad ei saa öelda: Nii on alati olnud. Kõik on kokku varisenud. ...

Raske on, kui rahva liikmed ei toeta üksteist. Kui igaüks on ainult enda eest väljas. Kui ravimite müüjad hoiavad ravimeid laos, sest järsku hinnad viimaks ikkagi tõusevad. „Tunneli lõpus ei ole valgust,“ ütles Wissam kokkuvõtteks. „Meil ei ole lootust. Me püüame olla valguseks pimedas tunnelis.“

Muutuvates keskkondades peame küsima: Kuidas järgida Kristust maastikul, kus ei ole enne käidud? Ma arvan, et me takerdume liialt sellesse, kas ja kuidas meetodeid ja väliseid vorme uuendada. Aga olulisem on see, kui elujõuline ja uuenemisvõimeline on meie kogudus seesiselt, ja meie ise – inimsuhetes, usus, suhtes Jumalaga, armastuses, ustavuses, headuses...

Võibolla elame Eestis liiga mugavat elu. Võibolla sa peaksid võtma enda peale haigete külastamise või halvasti kasvatatud lastega tegelemise, millegi, mis raputab välja mugavustsoonist, nõuab panustamist, oma piiride kogemist. Liikumist maastikul, kus teerada ei ole. Siis ei ole enam nii tähtis, kas keegi laulab hümne või hillsonge, kaanoneid või kooruseid. Siis ei ole enam tähtis, kes on postmillennialist või premillennialist. – Jumal vist naerab selle peale nagunii... Siis on tähtis leida teed, jääda ise ellu ja aidata teisi laugaste ja võserike vahelt kindlale pinnale... Päris misjon lööb asjad klaariks. Südan valutav ja käsi määriv misjon loob ühtsust.

Traditsioon ja traditsionalism

Mul on midagi öelda ka traditsiooni poolt. Olen ju ikkagi kirikuloolane. Traditsioon on see viis, kuidas me evangeeliumi edasi anname, kuidas rõõmusõnum levib.

Selles oleme eelmiste põlvkondade mantlipärijad. Me saame jõudu nende elutarkusest, isegi kui me seda alati ei teadvusta.

Aga edasi minema peame ise. Kui vanaisa õpetab lapselapsele, kuidas metsas põhjasuunda leida, või et tundmatul maastikul tasub kuulata, kas kuskilt kostub inimeste hääli või koera haukumist, siis on see orienteerumiseks väärtuslik pagas. Aga tihti tuleb seda rakendada nendes olukordades, kus vanaisa ei ole enam kohal. Otseses või kaudses mõttes.

Elades kristlikku elu, me kombineerime vana ja uut, toome esile mõlemat. Jaroslav Pelikan on öelnud: „Traditsioon on surnud inimeste elav usk. Traditsionalism on elavate inimeste surnud usk.“ Andku Jumal meile esimest ja hoidku meid teise eest!

Lõpumärkusi: Moosese ja Joosua põlvkond

Evangeeliumi tõeks elamisel on oma ülesanne nii Moosese kui ka Joosua põlvkonnal. Kui kuulud Moosese põlvkonda, siis tea, et Jumal kasutab Joosua-generatsiooni. Toeta järgmist põlvkonda. Kuid ära tee seda nõudval toonil. Sa ei pea oma arusaamadega kellelegi „sisse sõitma“, nii väärtuslik kui su kogemus ongi. Sinu eesmärk on aidata järgmisel põlvkonnal elada ehtsat ja dünaamilist elu koos Kristusega. Et nad läheksid sealt edasi, kus sinul piir ette tuleb.

Kui oled Joosua põlvkond, siis tea, et enne on olnud rikas Jumala-kogemuse hoovus, mis sindki kannab. See annab keele, et usuasjadest rääkida, see annab järjepidevuse. Tõepoolest, sa märkad: Jumala riigi elu ei alga minuga! Ja see on väga hea. Jalgratas oli juba enne olemas. Aga nüüd saab sellest ehk elektriratta teha... Tea ka seda, et kord oled sinagi Mooses Nebo mäel, kelle ainus ülesanne on õnnistada Joosuat ja tema kaaslasi, kes ületavad Jordani. Viimselt kannab Jumal hoolt tema töö jätkumise eest.

Ükskõik, kas oled Mooses või Mirjam või Joosua või Taavet – loo usalduse keskkondi! Kutsu nooremaid külla, mine ja veeda aega vanematega. Märka, mida Jumal teeb neis kohtumistes. Ole armuline! Ära hakka õige traditsiooni või vahvate uuenduste pärast vägikaigast vedama. Loobu etteheitvast kõneviisist! See mis oli õnnistuseks eile, ei pruugi seda olla enam täna. Eilne taevamanna ei toida enam. See, mis tõi meid siia, ei pruugi meid enam edasi viia. Iga uus ja huvitav

meetod võib juba homme olla takistuseks. Ja iga põlvkond võib sattuda kiusatusse oma kogemust absolutiseerima – just see, mis teda eelkäijate juures häirib. Ja muutuda ise häirijaks. – Mis siis jääb? Jeesus ütles: Mina olen seesama eile ja täna ja igavesti.

Palvetame: Issand Jeesus Kristus, ma tahan olla põlvkondade ühendaja sinu misjoni pärast. Ma loobun nõudvast ja etteheitvast hoiakust. Ma olen otsustanud õnnistada ja teenida, armastada ja toetada, kus vähegi saan. Selleks aita mind, Issand! – Aamen.